МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное образовательное учреждение высшего образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Елабужский институт (филиал)
Факультет филологии и истории

УТВЕРЖДАЮ
Директор Елабужского института КФУ
Мерзон Е.Е.
"___" ______________ 20___ г.

подписано электронно-цифровой подписью

Программа дисциплины

Синтаксис Б1.О.1

Направление подготовки: 44.03.05 - Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)
Профиль подготовки: Родной язык и литература, дошкольное образование
Квалификация выпускника: бакалавр
Форма обучения: заочное
Язык обучения: русский
Год начала обучения по образовательной программе: 2019
Автор(ы): Хайруллина А.С.
Рецензент(ы): Камаева Р.Б.

СОГЛАСОВАНО:

Заведующий(ая) кафедрой: Даутов Г. Ф.
Протокол заседания кафедры No ___ от "____" ___________ 20__г.

Учебно-методическая комиссия Елабужского института КФУ (Факультет филологии и истории):
Протокол заседания УМК No ____ от "____" ___________ 20__г.

Содержание

1. Перечень планируемых результатов обучения по дисциплине (модулю), соотнесенных с планируемыми результатами освоения образовательной программы

2. Место дисциплины в структуре основной профессиональной образовательной программы высшего образования

3. Объем дисциплины (модуля) в зачетных единицах с указанием количества часов, выделенных на контактную работу обучающихся с преподавателем (по видам учебных занятий) и на самостоятельную работу обучающихся

4. Содержание дисциплины (модуля), структурированное по темам (разделам) с указанием отведенного на них количества академических часов и видов учебных занятий

4.1. Структура и тематический план контактной и самостоятельной работы по дисциплине (модулю)

4.2. Содержание дисциплины

5. Перечень учебно-методического обеспечения для самостоятельной работы обучающихся по дисциплине (модулю)

6. Фонд оценочных средств по дисциплине (модулю)

6.1. Перечень компетенций с указанием этапов их формирования в процессе освоения образовательной программы и форм контроля их освоения

6.2. Описание показателей и критериев оценивания компетенций на различных этапах их формирования, описание шкал оценивания

6.3. Типовые контрольные задания или иные материалы, необходимые для оценки знаний, умений, навыков и (или) опыта деятельности, характеризующих этапы формирования компетенций в процессе освоения образовательной программы

6.4. Методические материалы, определяющие процедуры оценивания знаний, умений, навыков и (или) опыта деятельности, характеризующих этапы формирования компетенций

7. Перечень основной и дополнительной учебной литературы, необходимой для освоения дисциплины (модуля)

7.1. Основная литература

7.2. Дополнительная литература

8. Перечень ресурсов информационно-телекоммуникационной сети "Интернет", необходимых для освоения дисциплины (модуля)

9. Методические указания для обучающихся по освоению дисциплины (модуля)

10. Перечень информационных технологий, используемых при осуществлении образовательного процесса по дисциплине (модулю), включая перечень программного обеспечения и информационных справочных систем (при необходимости)

11. Описание материально-технической базы, необходимой для осуществления образовательного процесса по дисциплине (модулю)

12. Средства адаптации преподавания дисциплины к потребностям обучающихся инвалидов и лиц с ограниченными возможностями здоровья

Программу дисциплины разработал(а)(и) доцент, к.н. Хайруллина А.С. (Кафедра татарской филологии, Факультет филологии и истории), AlSHajrullina@kpfu.ru

1. Перечень планируемых результатов обучения по дисциплине (модулю), соотнесенных с планируемыми результатами освоения образовательной программы

Выпускник, освоивший дисциплину, должен обладать следующими компетенциями:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ОПК-8	Способен осуществлять педагогическую деятельность на основе специальных научных знаний
ПК - 3	Способен формировать представление у обучающихся о современной филологической науке и ее специфике
ПК - 4	Способен формировать у обучающихся умение применять филологические знания в профессиональной и общественной деятельности, межэтническом и межкультурном общении

Выпускник, освоивший дисциплину:

Должен знать:

- родной язык в его литературной форме и диалектном разнообразии;
- систему и структуру родного языка, роль родного языка в современном обществе;
- особенности фонетических единиц родного языка, законы их функционирования;
- фонетическую и грамматическую систему, словарный состав, стилистические особенности родного языка;
- особенности лексических единиц родного языка, законы их функционирования;
- теоретический материал по синтаксису словосочетания, предложения и текста;

Должен уметь:

- описывать артикуляцию звуков родного языка;
- давать артикуляционную характеристику гласным и согласным звукам;
- выявлять компоненты лексического значения слова;
- определять основные способы словообразования;
- сопоставлять разные концепции и объяснять причины различной интерпретации однотипного языкового материала;
- анализировать языковые явления;

Должен владеть:

- литературными нормами родного языка.
- методикой разбора языкового явления.
- владеть навыками синтаксического анализа словосочетания, простого и сложных предложений разных типов, текста;

Должен демонстрировать способность и готовность:

- демонстрировать владения основными методами, способами и средствами получения, хранения, переработки информации;
- применять результаты освоения дисциплины в профессиональной деятельности.
- применять современных методов и приемов для решения актуальных проблем в области лингвистики;
- использовать основную терминологическую базу языкознания

2. Место дисциплины в структуре основной профессиональной образовательной программы высшего образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел "Б1.О.1 Дисциплины (модули)" основной профессиональной образовательной программы 44.03.05 "Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки) (Родной язык и литература, дошкольное образование)" и относится к обязательным дисциплинам.
Осваивается на 3, 4 курсах в 6, 7 семестрах.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

3. Объем дисциплины (модуля) в зачетных единицах с указанием количества часов, выделенных на контактную работу обучающихся с преподавателем (по видам учебных занятий) и на самостоятельную работу обучающихся

Общая трудоемкость дисциплины составляет 5 зачетных(ые) единиц(ы) на 180 часа(ов).

Контактная работа - 26 часа(ов), в том числе лекции - 12 часа(ов), практические занятия - 14 часа(ов), лабораторные работы - 0 часа(ов), контроль самостоятельной работы - 0 часа(ов).

Самостоятельная работа - 141 часа(ов).

Контроль (зачёт / экзамен) - 13 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины: зачет в 6 семестре; экзамен в 7 семестре.

4. Содержание дисциплины (модуля), структурированное по темам (разделам) с указанием отведенного на них количества академических часов и видов учебных занятий

4.1 Структура и тематический план контактной и самостоятельной работы по дисциплине (модулю)

N	Разделы дисциплины / модуля	Семестр	Виды и часы контактной работы, их трудоемкость (в часах)			Самостоятельная работа
			Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. Синтаксиска караган гомуми мәсьәләләр.	6	2	0	0	8
2.	Тема 2. Җөмләдә сүзләр бәйләнеше.	6	0	2	0	8
3.	Тема 3. Сүзтезмә.	6	2	0	0	8
4.	Тема 4. Җөмләнең иярчен кисәкләре.	6	0	2	0	8
5.	Тема 5. Аныклагыч һәм җөмләнең модаль кисәкләре.	6	2	0	0	8
6.	Тема 6. Җөмләнең синтагмаларга бүленеше.	6	0	2	0	8
7.	Тема 7. Аерымланган иярчен кисәкләр.	6	0	2	0	6
8.	Тема 8. Кушма җөмлә синтаксисы.	7	2	0	0	27
9.	Тема 9. Тезмә кушма җөмлә.	7	0	2	0	20
10.	Тема 10. Иярченле кушма җөмлә.Иярчен җөмләләрне мәгънә ягыннан төркемләү. Ия һәм хәбәр җөмләләр.Тәмамлык һәм аергыч җөмлә үзенчәлекләре.Иярчен хәл җөмләләр. Максат, шарт, кире җөмләләр.Аныклагыч җөмлә үзенчәлекләре.	7	2	2	0	20
11.	Тема 11. Катлаулы кушма җөмлә.Текст синтаксисы.Тезем.Чит сөйләмле текст.Татар пунктуациясенең фәнни нигезләре.	7	2	2	0	20
	Итого		12	14	0	141

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. Синтаксиска караган гомуми мәсьәләләр.

Синтаксис һәм логика фәннәре арасында, сөйләм һәм фикерләү арасында мөнәсәбәт. Сөйләм һәм фикерләүнең төп берәмлекләре буларак җөмлә һәм хөкемләү. Алар арасында мөнәсәбәт. Җөмлә кисәкләре һәм хөкемләү кисәкләре арасында мөнәсәбәт: субъект, предикат, бәйләү (связь), объект, атрибут төшенчәләре һәм ия, хәбәр, тәмамлык, аергыч, хәл, аныклагач төшенчәләре. Субъект белән ия, үтәүче белән предикат, хәбәр белән процесс арасында мөнәсәбәт.

Синтаксис һәм аның төп өйрәнү объекты сөйләм төзелеше. Сөйләм, фикер, чынбарлык, сөйләүче, тыңлаучы төшенчәләренә аңлатма. Сөйләмнең төп үзенчәлекләре - хәбәрлек (сөйләм эчтәлегенең чынбарлыкка мөнәсәбәте), модальлек (тыңлаучының чынбарлыкка һәм башка синтаксик төшенчәләргә мөнәсәбәте).

Сөйләм берәмлекләре: текст, гади җөмлә, кушма җөмлә, сүзтезмә, сүз, җөмлә кисәге. Шуларның ук синтаксик берәмлекләр дип аталуы.

Синтаксис фәнендә төрле юнәлешләр: логик (универсаль), семантик, формаль синтаксислар. Коммуникатив синтаксис. Контрастив синтаксис. Грамматик синтаксис. Грамматик синтаксисның төп бүлекләре: гади җөмлә синтаксисы, кушма җөмлә синтаксисы, текст синтаксисы. Сүзтезмә синтаксисының җөмлә синтаксисы эчендә генә карала алуы.

Җөмләгә билгеләмә. Җөмләнең төп үзенчәлеге булган хәбәрлек һәм модальлекнең белдерелүе

Тема 2. Җөмләдә сүзләр бәйләнеше.

Сүзләрнең синтаксик бәйләнеше. Сөйләмне оештыручы төп бәйләнеш буларак ияртүле бәйләнеш. Ияртүле бәйләнеш нәтиҗәсе буларак тезүле бәйләнеш. Тезүле бәйләнешне белдерүче чаралар.

Ияртүле бәйләнешнең җөмлә оештырудагы рольләре буенча төрләре. Җөмлә барлыкка китерүче бәйләнеш буларак хәбәрлекле мөнәсәбәт. Җөмләне җәенкеләндерүче бәйләнеш буларак тәгәлләүле (ачыклаулы) һәм аныклаулы мөнәсәбәт. Хәбәрлекле мөнәсәбәтне белдерүче чаралар. Тәгәлләүле мөнәсәбәтне белдерүче чаралар. Аныклаулы мөнәсәбәтне белдерүче чаралар.

Ияртүле бәйләнешнең традицион бүленеше: ярашу, башкарылу, янәшәлек.

Сүзләр бәйләнешен өйрәнү тәртибе: сүзтезмәләргә аерып һәм җөмләне кисәкләргә бүлеп өйрәнү

Тема 3. Сүзтезмә.

Тәгәлләүле мөнәсәбәткә нигезләнеп төзелгән синтаксик берәмлек буларак сүзтезмә. Сүзтезмәләрне өйрәнү тарихы. Сүзтезмәләрнең сүз белән охшаш яклары һәм аермалары. Сүзтезмәләрнең җөмлә белән мөнәсәбәте. Сүзтезмәләрне төркемләү принциплары.

Сүз бәйләнешенең характерыннан чыгып караганда, сүзтезмәләрнең төрләре: ирекле һәм тотрыклы сүзтезмәләр. Аларның бер-берсенә охшаш һәм аермалы яклары.

Гади сүзтезмәләр. Катлаулы сүзтезмәләр һәм аларның типик төрләре.

Сүзтезмәләрне өйрәнүдән максат. Өйрәнү максатыннан чыгып, сүзтезмәләрне төркемләү.

Сүзтезмәләрне ияртүче кисәктән чыгып төркемләү.

Исем сүзтезмәләр. Иярүче кисәккә карап, исем сүзтезмәләрнең төп төрләре: исемле исем сүзтезмә, фигыльле исем сүзтезмә, сыйфатлы исем сүзтезмә, санлы исем сүзтезмә һәм аларның төп үзенчәлекләре.

Фигыль сүзтезмәләр. Иярүче кисәкнең кайсы сүз төркеменнән булуына карап, фигыль сүзтезмәләрнең күбрәк очрый торган төркемнәре: исемле фигыль сүзтезмә, фигыльле фигыль сүзтезмә, рәвешле һәм сыйфатлы фигыль сүзтезмә, алмашлыклы фигыль сүзтезмә һәм аларныц төп үзенчәлекләре.

Сыйфат сүзтезмәләр һәм аларның үзенчәлекләре. Ияртүче кисәккә карап, сүзтезмәләрнең башка төрләре һәм аларның үзенчәлекләре.

Җөмләләрне сүзтезмәләргә таркату алымнары

Тема 4. Җөмләнең иярчен кисәкләре.

Иярчен кисәкләрне өйрәнү тарихы. Иярчен кисәкләрнең тәгәлләүле һәм аныклаулы бәйләнешләрне өйрәнүдә әһәмияте. Иярчен кисәкләрне төркемләү принциплары. Тәгәлләүле мөнәсәбәткә кергән сүзләрнең иярүчесе буларак аергыч, тәмамлык, хәл, аларның сөйләм оештыруда икенче дәрәҗәдәге рольне уйнаулары.

Аергыч һәм аның төп билгеләре. Исем белән бирелгән аергычлар һәм аларның аерылмышка бәйләнү юллары. Сыйфатлар, рәвешләр, саннар, хәбәрлек сүзләр белән бирелгән аергычлар һәм аларның аерылмышка бәйләнү юллары. Фигыльләр белән бирелгән аергычлар һәм аларның аерылмышка бәйләнү юллары.

Тәмамлык һәм аның үзенчәлекләре, төрләре. Туры тәмамлык, аның бирелеше һәм ияртүче кисәккә бәйләнү юллары. Кыек тәмамлык һәм аның бирелеше. Кыек тәмамлыкның мәгънәләре һәм ияртүче кисәккә бәйләнү юллары. Кыек тәмамлыклар һәм урын хәлләрен аеру мәсьәләсе.

Тема 5. Аныклагыч һәм җөмләнең модаль кисәкләре.

Аныклагычларның үзенчәлекләре. Аныклагычның урыны һәм аныкланмышка бәйләнү юллары. Аныклагычның барлык җөмлә кисәкләрен дә аныклап килә алуы. Аныклагычның сөйләм төзүдә өченче дәрәҗәдәге роль уйнавы. Фигыльдән башка сүзләр белән бирелгән аныклагычлар. Мәгънә күләме аныкланмыш мәгънәсе белән бер үк булган аныклагыч һәм аның аныкланмышка бәйләнү юллары. Мәгънә күләме аныкланмыш мәгънәсеннән таррак булган аныклагыч һәм аның аныкланмышка бәйләнү юллары. Фигыльләр белән бирелгән аныклагычлар, аларның төп үзенчәлекләре һәм аныкланмышка бәйләнү юллары. Аныклагычлар янында тыныш билгеләре.

Модаль кисәкләрнең төп үзенчәлекләре, аларның төрләре. Җөмлә эчтәлегенә мәгънә һәм форма ягыннан бәйләнгән булулары.

Эндәш сүз һәм аның бирелеше, аның янында тыныш билгеләре.

Кереш сүз һәм аның бирелеше, мәгънәләре. Кереш сүзләрне белдерүләреннән һәм мәгънәләреннән чыгып төркемләү.

Тема 6. Җөмләнең синтагмаларга бүленеше.

Синтагма турында төшенчә, аның өйрәнелү дәрәҗәсе. Синтагмаларга бүленешнең мәгънә белдерүдә катнашуы. Синтагма, сөйләм такты, сулыш группасы һәм цезура. Синтагма һәм сүзтезмә. Җөмлә кисәкләренең аерым синтагма төзи алмый торган очраклары. Җөмлә кисәкләренең аерым синтагма төзи торган очраклары.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Актуаль кисәкләр. Актуаль кисәкләргә бүленеш турында төшенчә. Сөйләм яңалыгы һәм сөйләм предметы, аларның хөкемләүдәге субъект һәм предикат белән мөнәсәбәте. Актуаль кисәкләрнең (сөйләм предметы һәм сөйләм яңалыгының) урыны. Актуаль кисәкләрнең белдерелү юллары. Актуаль кисәкләргә бүленеш һәм телне практик куллану

Тема 7. Аерымланган иярчен кисәкләр.

Синтагма һәм аерымлану арасында охшаш һәм аермалы яклар. Аерымлану синтагманың язуда тыныш билгесе белән күрсәтелгән очрагы. Аерымланган аергычлар,ттәмамлыклар һәм аларның аерымлануы өчен шартлар. Аерымланган хәлләр һәм аларның 8 төре. Аерымлануның төп шартлары. Аныклагычларның башлыча аерымланган булуы.

Тема 8. Кушма җөмлә синтаксисы.

Мөстәкыйль булмаган җөмләләр арасындагы бәйләнешне өйрәнү һәм кушма җөмлә. Кушма җөмләләрне өйрәнү тарихы.

Кушма җөмләләрне төркемләү принциплары. Кушма җөмләләрне компонентлар саныннан чыгып төркемләү. Кушма җөмләләрне бәйләнеш төреннән, төзелешеннән чыгып төркемләү. Кушма җөмләләрне мәгънәләреннән (функцияләреннән чыгып) төркемләү.

Җөмләләр арасында структур һәм мәгънәви бәйләнеш. Җөмләләр арасында грамматик бәйләнеш һәм аның төрләре. Тезүле бәйләнешне белдерүче чаралар: тезү интонациясе һәм тезүче теркәгечләр. Ияртүче бәйләнешне белдерүче чаралар: кушымчалар, бәйлек сүзләр, фигыль формасы, бәйлек һәм бәйлек сүзләр, янәшә торып иярү; мөнәсәбәтле сүзләр, теркәгеч һәм теркәгеч сүзләр, күттерү һәм аныклау интонациясе. Бәйләүче чараларның һәркайсына хас төп үзенчәлекләр.

Тема 9. Тезмә кушма җөмлә.

Тезмә кушма җөмлә үзенчәлекләре.

Тезмә кушма җөмләләрне төзелешеннән чыгып төркемләү. Тезмә кушма җөмләләрне оештыруда интонациянең роле. Тезмә кушма җөмләләрне оештыруда катнаша торган теркәгечләр. Тезмә кушма җөмләләрнең мәгънә ягыннан төрләре. Тезмә кушма җөмләләрнең төп бәйләүче чаралары.

Тезмә кушма җөмләдә тыныш билгеләре.

Тема 10. Иярченле кушма җөмлә.Иярчен җөмләләрне мәгънә ягыннан төркемләү. Ия һәм хәбәр җөмләләр.Тәмамлык һәм аергыч җөмлә үзенчәлекләре.Иярчен хәл җөмләләр. Максат, шарт, кире җөмләләр.Аныклагыч җөмлә үзенчәлекләре.

Иярченле кушма җөмлә үзенчәлекләре. Иярчен җөмләләрне билгеләү һәм бу турыдагы карашлар.

Иярченле кушма җөмләләрне төзелешеннән чыгып төркемләү: синтетик иярченле кушма җөмләләр һәм аналитик иярченле кушма җөмләләр. Аларның төп үзенчәлекләре: бәйләүче чараның иярчен җөмләдәге хәбәр составында тору-тормавы, иярчен җөмләнең чагыштырмача тәмамланган төсмер алу-алмавы, бәйләүче чараның компонентлар чиген билгеләү өчен нигез була алуы һәм нигез була алмавы, компонентларның урынына бәйле үзенчәлекләр, иярчен җөмләдәге баш кисәкләрнең ярашу-ярашмавы, башка телләрдәге төзелешкә охшау-охшамау һ. б.

Аналитик һәм синтетик кушма җөмләләрнең үзара синонимлыгы. Кушма җөмләләрне бер төзелештән икенче төзелешкә үзгәртү принциплары: мәгънә мөнәсәбәтен һәм функцияне саклау, шул ук лексик берәмлекләр белән эш итү, кушма җөмләнең гади җөмләгә күчү мөмкинлеге. Тәмамлык җөмлә үзенчәлекләре, аның баш җөмләгә бәйләнү юллары. Аергыч җөмлә үзенчәлекләре, аның баш җөмләгә бәйләнү юллары. Аналитик һәм синтетик төзелешле тәмамлык һәм аергыч җөмләләр. Аналитик тәмамлык һәм аергыч җөмләләрнең ялгызак һәм парлы мөнәсәбәтле сүзләр белән бәйләнеше. Күттерү паузасы белән бәйләнгән тәмамлык һәм аергыч җөмләләр. Килеш кушымчылары белән бәйләнгән тәмамлык һәм аергыч җөмләләр.

Хәл җөмлә төрләре һәм аларның баш җөмләгә бәйләнү юллары. Вакыт, урын җөмлә үзенчәлекләре, рәвеш, күләм, сәбәп җөмләләр һәм аларның баш җөмләгә бәйләнү юллары. Аналитик төзелешле хәл җөмләләрнең ялгызак һәм парлы мөнәсәбәтле сүзләр, күттерү паузасы белән бәйләнеше. Синтетик типтагы хәл җөмләләрнең бәйлекләр һәм катлаулы кушымчалар белән бәйләнеше.

Тема 11. Катлаулы кушма җөмлә.Текст синтаксисы.Тезем.Чит сөйләмле текст.Татар пунктуациясенең фәнни нигезләре.

Катлаулы кушма җөмлә төрләре: күп тезмәле җөмлә, күп иярченле җөмлә һәм катнаш катлаулы җөмлә. Күп тезмәле җөмлә структурасы. Күп иярченле җөмлә структурасы: тиңдәш иярүле җөмлә, тиндәш түгел иярүле җөмлә, бер-бер артлы иярүле һәм берничә төр иярүле җөмлә. Катнаш катлаулы җөмлә структурасы.

5. Перечень учебно-методического обеспечения для самостоятельной работы обучающихся по дисциплине (модулю)

Самостоятельная работа обучающихся выполняется по заданию и при методическом руководстве преподавателя, но без его непосредственного участия. Самостоятельная работа подразделяется на самостоятельную работу на аудиторных занятиях и на внеаудиторную самостоятельную работу. Самостоятельная работа обучающихся включает как полностью самостоятельное освоение отдельных тем (разделов) дисциплины, так и проработку тем (разделов), осваиваемых во время аудиторной работы. Во время самостоятельной работы обучающиеся читают и конспектируют учебную, научную и справочную литературу, выполняют задания, направленные на закрепление знаний и отработку умений и навыков, готовятся к текущему и промежуточному контролю по дисциплине.

Организация самостоятельной работы обучающихся регламентируется нормативными документами, учебно-методической литературой и электронными образовательными ресурсами, включая:

Порядок организации и осуществления образовательной деятельности по образовательным программам высшего образования - программам бакалавриата, программам специалитета, программам магистратуры (утвержден приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 5 апреля 2017 года №301).

Письмо Министерства образования Российской Федерации №14-55-996ин/15 от 27 ноября 2002 г. "Об активизации самостоятельной работы студентов высших учебных заведений".

Положение от 29 декабря 2018 г. № 0.1.1.67-08/328 "О порядке проведения текущего контроля успеваемости и промежуточной аттестации обучающихся федерального государственного автономного образовательного учреждения высшего образования "Казанский (Приволжский) федеральный университет".

Положение № 0.1.1.67-06/241/15 от 14 декабря 2015 г. "О формировании фонда оценочных средств для проведения текущей, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся федерального государственного автономного образовательного учреждения высшего образования "Казанский (Приволжский) федеральный университет"".

Положение № 0.1.1.56-06/54/11 от 26 октября 2011 г. "Об электронных образовательных ресурсах федерального государственного автономного образовательного учреждения высшего профессионального образования "Казанский (Приволжский) федеральный университет"".

Регламент № 0.1.1.67-06/66/16 от 30 марта 2016 г. "Разработки, регистрации, подготовки к использованию в учебном процессе и удаления электронных образовательных ресурсов в системе электронного обучения федерального государственного автономного образовательного учреждения высшего образования "Казанский (Приволжский) федеральный университет"".

Регламент № 0.1.1.67-06/11/16 от 25 января 2016 г. "О балльно-рейтинговой системе оценки знаний обучающихся в федеральном государственном автономном образовательном учреждении высшего образования "Казанский (Приволжский) федеральный университет"".

Регламент № 0.1.1.67-06/91/13 от 21 июня 2013 г. "О порядке разработки и выпуска учебных изданий в федеральном государственном автономном образовательном учреждении высшего профессионального образования "Казанский (Приволжский) федеральный университет"".

6. Фонд оценочных средств по дисциплине (модулю)

6.1 Перечень компетенций с указанием этапов их формирования в процессе освоения образовательной программы и форм контроля их освоения

Этап	Форма контроля	Оцениваемые компетенции	Темы (разделы) дисциплины
Семестр 6			
	Текущий контроль		
1	Тестирование	ОПК-8 , ПК - 4 , ПК - 3	4. Җөмләнең иярчен кисәкләре. 6. Җөмләнең синтагмаларга бүленеше.
2	Реферат	ПК - 3 , ОПК-8 , ПК - 4	3. Сүзтезмә.
3	Устный опрос	ПК - 3 , ОПК-8 , ПК - 4	2. Җөмләдә сүзләр бәйләнеше. 5. Аныклагыч һәм җөмләнең модаль кисәкләре. 7. Аерымланган иярчен кисәкләр.
	Зачет	ОПК-8, ПК - 3, ПК - 4	
Семестр 7			
	Текущий контроль		
1	Устный опрос	ПК - 4 , ПК - 3 , ОПК-8	8. Кушма җөмлә синтаксисы. 11. Катлаулы кушма җөмлә.Текст синтаксисы.Тезем.Чит сөйләмле текст.Татар пунктуациясенең фәнни нигезләре.
2	Тестирование	ПК - 3 , ПК - 4	9. Тезмә кушма җөмлә.
3	Реферат	ПК - 4 , ОПК-8	10. Иярченле кушма җөмлә.Иярчен җөмләләрне мәгънә ягыннан төркемләү. Ия һәм хәбәр җөмләләр.Тәмамлык һәм аергыч җөмлә үзенчәлекләре.Иярчен хәл җөмләләр. Максат, шарт, кире җөмләләр.Аныклагыч җөмлә үзенчәлекләре. 11. Катлаулы кушма җөмлә.Текст синтаксисы.Тезем.Чит сөйләмле текст.Татар пунктуациясенең фәнни нигезләре.
	Экзамен	ОПК-8, ПК - 3, ПК - 4	

6.2 Описание показателей и критериев оценивания компетенций на различных этапах их формирования, описание шкал оценивания

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Форма контроля	Критерии оценивания				Этап
	Отлично	**Хорошо**	**Удовл.**	**Неуд.**	
Форма контроля	**Критерии оценивания**				**Этап**
	Отлично	**Хорошо**	**Удовл.**	**Неуд.**	
Семестр 6					
Текущий контроль					
Тестирование	86% правильных ответов и более.	От 71% до 85 % правильных ответов.	От 56% до 70% правильных ответов.	55% правильных ответов и менее.	1
Реферат	Тема раскрыта полностью. Продемонстрировано превосходное владение материалом. Использованы надлежащие источники в нужном количестве. Структура работы соответствует поставленным задачам. Степень самостоятельности работы высокая.	Тема в основном раскрыта. Продемонстрировано хорошее владение материалом. Использованы надлежащие источники. Структура работы в основном соответствует поставленным задачам. Степень самостоятельности работы средняя.	Тема раскрыта слабо. Продемонстрировано удовлетворительное владение материалом. Использованные источники и структура работы частично соответствуют поставленным задачам. Степень самостоятельности работы низкая.	Тема не раскрыта. Продемонстрировано неудовлетворительное владение материалом. Использованные источники недостаточны. Структура работы не соответствует поставленным задачам. Работа несамостоятельна.	2
Устный опрос	В ответе качественно раскрыто содержание темы. Ответ хорошо структурирован. Прекрасно освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован высокий уровень понимания материала. Превосходное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Основные вопросы темы раскрыты. Структура ответа в целом адекватна теме. Хорошо освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован хороший уровень понимания материала. Хорошее умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема частично раскрыта. Ответ слабо структурирован. Понятийный аппарат освоен частично. Понимание отдельных положений из материала по теме. Удовлетворительное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема не раскрыта. Понятийный аппарат освоен неудовлетворительно. Понимание материала фрагментарное или отсутствует. Неумение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	3
	Зачтено		**Не зачтено**		
Зачет	Обучающийся обнаружил знание основного учебно-программного материала в объеме, необходимом для дальнейшей учебы и предстоящей работы по специальности, справился с выполнением заданий, предусмотренных программой дисциплины.		Обучающийся обнаружил значительные пробелы в знаниях основного учебно-программного материала, допустил принципиальные ошибки в выполнении предусмотренных программой заданий и не способен продолжить обучение или приступить по окончании университета к профессиональной деятельности без дополнительных занятий по соответствующей дисциплине.		
Семестр 7					
Текущий контроль					

Форма контроля	Критерии оценивания				Этап
	Отлично	**Хорошо**	**Удовл.**	**Неуд.**	
Устный опрос	В ответе качественно раскрыто содержание темы. Ответ хорошо структурирован. Прекрасно освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован высокий уровень понимания материала. Превосходное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Основные вопросы темы раскрыты. Структура ответа в целом адекватна теме. Хорошо освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован хороший уровень понимания материала. Хорошее умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема частично раскрыта. Ответ слабо структурирован. Понятийный аппарат освоен частично. Понимание отдельных положений из материала по теме. Удовлетворительное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема не раскрыта. Понятийный аппарат освоен неудовлетворительно. Понимание материала фрагментарное или отсутствует. Неумение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	1
Тестирование	86% правильных ответов и более.	От 71% до 85 % правильных ответов.	От 56% до 70% правильных ответов.	55% правильных ответов и менее.	2
Реферат	Тема раскрыта полностью. Продемонстрировано превосходное владение материалом. Использованы надлежащие источники в нужном количестве. Структура работы соответствует поставленным задачам. Степень самостоятельности работы высокая.	Тема в основном раскрыта. Продемонстрировано хорошее владение материалом. Использованы надлежащие источники. Структура работы в основном соответствует поставленным задачам. Степень самостоятельности работы средняя.	Тема раскрыта слабо. Продемонстрировано удовлетворительное владение материалом. Использованные источники и структура работы частично соответствуют поставленным задачам. Степень самостоятельности работы низкая.	Тема не раскрыта. Продемонстрировано неудовлетворительное владение материалом. Использованные источники недостаточны. Структура работы не соответствует поставленным задачам. Работа несамостоятельна.	3
Экзамен	Обучающийся обнаружил всестороннее, систематическое и глубокое знание учебно-программного материала, умение свободно выполнять задания, предусмотренные программой, усвоил основную литературу и знаком с дополнительной литературой, рекомендованной программой дисциплины, усвоил взаимосвязь основных понятий дисциплины в их значении для приобретаемой профессии, проявил творческие способности в понимании, изложении и использовании учебно-программного материала.	Обучающийся обнаружил полное знание учебно-программного материала, успешно выполнил предусмотренные программой задания, усвоил основную литературу, рекомендованную программой дисциплины, показал систематический характер знаний по дисциплине и способен к их самостоятельному пополнению и обновлению в ходе дальнейшей учебной работы и профессиональной деятельности.	Обучающийся обнаружил знание основного учебно-программного материала в объеме, необходимом для дальнейшей учебы и предстоящей работы по профессии, справился с выполнением заданий, предусмотренных программой, знаком с основной литературой, рекомендованной программой дисциплины, допустил погрешности в ответе на экзамене и при выполнении экзаменационных заданий, но обладает необходимыми знаниями для их устранения под руководством преподавателя.	Обучающийся обнаружил значительные пробелы в знаниях основного учебно-программного материала, допустил принципиальные ошибки в выполнении предусмотренных программой заданий и не способен продолжить обучение или приступить по окончании университета к профессиональной деятельности без дополнительных занятий по соответствующей дисциплине.	

6.3 Типовые контрольные задания или иные материалы, необходимые для оценки знаний, умений, навыков и (или) опыта деятельности, характеризующих этапы формирования компетенций в процессе освоения образовательной программы

Семестр 6

Текущий контроль

1. Тестирование

Темы 4, 6

1. Синтаксисның төп берәмлеге

а) җөмлә,

б) сүзтезмә

в) синтагма,

г) синтаксик бөтен,

д) боларның барысы да

2. Аергыч ияреп килгән кисәк нәрсә була?

а) саналмыш,
б) сыйфатланмыш,
в) аерылмыш,
г) анықланмыш,
д) сыйфатланмыш яки аерылмыш
3. Тиңдәш кисәкләр -
а) бер үк сорауга җавап бирәләр,
б) бер үк сүз төркеменнән булалар,
в) бер үк сүзне ачыклыйлар,
г) бер үк синтаксик вазифа башкаралар,
д) бер үк сорауга җавап бирәләр, бер үк сүзне ачыклыйлар, бер үк синтаксик вазифа башкаралар.
4. Сүзләр арасында тезүле бәйләнешне ... белдерә.
а) тезүче теркәгечләр,
б) ияртүче теркәгечләр,
в) тезүче һәм ияртүче теркәгечләр,
г) санау һәм каршылык интонациясе,
д) тезүче теркәгечләр, санау һәм каршылык интонацияләре
5. Тәмамлыклар.... белдерәләр.
а) үтәүчене генә,
б) билгене генә,
в) объектны гына,
г) сәбәп-максатны гына,
д) үтәүчене, объектны, нинди дә булса бер хәл кичерүче затны, әйберне
6. Хәлләр эш яки хәлнең .... белдерәләр.
а) үтәлү вакытын, урынын;
б) шартын, күләмен, билгенең билгесен;
в) киресе буласын, рәвешен;
г) сәбәбен-максатын;
д) алда күрсәтелгән мәгънәләрнең барысын да
7. Күләм хәлләре .... белдерәләр.
а) предметның билгесен,
б) билгенең билгесен,
в) эш яки хәлнең үтәлү дәрәҗәсен,
г) эш яки хәлнең күләмен,
д) билгенең билгесен, эш яки хәлнең үтәлү дәрәҗәсен, күләмен
8. Сүзләр арасында ияртүле бәйләнеш вакытында?
а) җөмлә кисәкләре тигез хокуклы була, бер-берсенә буйсынмый;
б) Сүзләр үзара бер-берсенә буйсынып килә;
в) җөмлә кисәкләре тигез хокуклы була, сүзләр үзара бер-берсенә буйсынып килә;
г) сүзләр үзара каршылык мөнәсәбәтендә;
д) җөмлә кисәкләре үзара җыю мөнәсәбәтендә була.
9. Туры тәмамлык .... белдерә.
а) туры объект,
б) кыек объект,
в) туры объект, кыек объект,
г) үтәүчене,
д) нинди дә булса хәлне кичерүче затны
10. Тезүле бәйләнешне .... барлыкка китерә.
а) кушымчалар,
б) бәйлекләр,
в) янәшәлек,
г) ияртүче теркәгечләр,
д) тезүче теркәгечләр, санау һәм каршылык интонацияләре
11. Кыек тәмамлык ... формасын алган сүзләр белән бирелә.
а) төшем килеше,
б) билгесез килеш,
в) баш килеш,
г) чыгыш килеш,
д) иялек, юнәлеш, чыгыш килешләре

12. Сүзләр арасында тәгәлләүле мөнәсәбәт ... арасында була.
а) аныклагыч белән аныкланмыш,
б) ия белән хәбәр,
в) хәбәр белән хәл кисәкләр,
г) ия белән аергыч,
д) аергыч, тәмамлык, хәл кисәкләр һәм аларның ияртүчеләре
13. Урын хәле эш яки хәлнең үтәлү .... белдерә.
а) урынын,
б) вакытын,
в) урынын һәм вакытын,
г) сәбәбен,
д) шартын
14. Аныклаулы мөнәсәбәт вакытында
а) иярүче сүз ияртүчедән һәрвакыт алдан килә,
б) иярүче сүз ияртүчедән соң килә,
в) иярүче сүз ияртүчедән алдан да, соң да килә,
г) иярүче сүз ияртүчедән соң килә алмый,
д) иярүче сүз ияртүчедән ерак урнаша.
15. Максат хәле - эш яки хәлнең - белдереп килүче иярчен кисәк.
а) максатын,
б) сәбәбен,
в) сәбәбен һәм максатын,
г) күләмен,
д) нәтиҗәсен
16. Бер составлы фигыль җөмләләр, үтәүченең ничек белдерелүенә карап, ... була.
а) билгеле үтәүчеле, билгесез үтәүчеле;
б) үтәүчесез, гомуми үтәүчеле;
в) билгеле үтәүчеле, үтәүчесез;
г) билгесез үтәүчеле, гомуми үтәүчеле;
д) билгеле үтәүчеле, билгесез үтәүчеле, үтәүчесез, гомуми үтәүчеле
17. Сүзтезмә ... ясала.
а) бер мөстәкыйль сүздән,
б) ким дигәндә ике мөстәкыйль сүзнең тәгәлләүле мөнәсәбәткә керүеннән,
в) бер мөстәкыйль сүздән һәм бер ярдәмлектән,
г) ике ярдәмлек сүз төркеменнән,
д) ике мөстәкыйль сүзнең тезүле бәйләнешкә керүеннән
18. Җөмләдәге сүзләрнең туры тәртибе булганда, ... урнаша
а) аныклагыч аныкланмыштан алда,
б) ия хәбәрдән соң,
в) аергыч аерылмыштан соң,
г) хәлләр, тәмамлыклар ияртүчеләреннән соң,
д) ия хәбәрдән, аергыч аерылмыштан, тәмамлык һәм хәлләр үзләре ияргән сүздән алда, аныклагыч аныкланмыштан соң.
19. Әйтү максаты ягыннан җөмләләр ... булалар.
а) ике төрле генә (боерык, хикәя),
б) өч төрле (боерык, хикәя, сорау),
в) дүрт төрле (боерык, хикәя, сорау, тойгылы),
г) биш төрле (боерык, хикәя, сорау, тойгылы, раслау),
д) алты төрле (боерык, хикәя, сорау, тойгылы, раслау, инкяр)
20. Аныклагыч җөмләнең ... аныклый ала.
а) иясен генә,
б) хәбәрен генә,
в) хәлләрен генә,
г) тәмамлыгын гына,
д) теләсә нинди кисәген
21. Бер составлы фигыль җөмләнең баш кисәге ... белән белдерелә.
а) теләсә нинди сүз төркеме,
б) фигыль,
в) фигыльдән башка сүз төркемнәре,
г) исемнәр,

д) рәвешләр
22. Атау җөмләләрнең баш кисәге ... белән белдерелә.
а) фигыль,
б) фигыльдән башка сүз төркемнәре,
в) теләсә нинди сүз төркемнәре,
г) исемнәр,
д) ымлыклар
23. Шарт хәле эш яки хәлнең ... белдерә.
а) киресе булуын,
б) шартын,
в) максатын,
г) рәвешен,
д) сәбәбен
24. Сүзтезмә ...
а) төшенчәне, күренешне гомумиләштереп атый;
б) төгәлләп бирә;
в) гомумиләштерә дә, төгәлли дә;
г) аныклап бирә,
д) яңалык хәбәр итә.
25. Күләм хәле эш яки хәлнең ... белдерә.
а) вакытын,
б) шартын,
в) күләм-дәрәҗәсен,
г) рәвешен,
д) максатын
26. Җөмләгә ...
а) модальлек кенә,
б) хәбәрлек кенә,
в) модальлек һәм хәбәрлек хас;
г) хәбәрлек,
д) модальлек һәм хәбәрлек хас түгел.
27. Сүзләрнең кире тәртибе булганда, ... урнаша.
а) ия хәбәрдән алда,
б) аергыч аерылмыштан алда,
в) тәмамлык, хәлләр иярттүчеләреннән алда,
г) аныклагыч анықланмышыннан соң,
д) ия хәбәрдән, аергыч аерылмыштан, тәмамлык, хәлләр ияртүчеләреннән соң
28. Эмоциональ бизәге ягыннан җөмләләр ... булалар.
а) тойгылы хикәя,
б) тойгылы сорау,
в) тойгылы боерык,
г) саф тойгылы гына,
д) тойгылы хикәя, тойгылы сорау, тойгылы боерык, саф тойгылы
29. Аергыч ... ияртә.
а) теләсә нинди сүз төркеменә,
б) исемгә генә,
в) сыйфатка гына,
г) рәвешкә генә,
д) фигыльгә генә
30. Җөмләнең модаль кисәкләренә ... керә.
а) эндәш сүзләр,
б) кереш сүзләр,
в) ымлыклар,
г) әйе, юк сүзләре,
д) эндәш сүзләр, кереш сүзләр
31. Җыйнак җөмлә ... тора.
а) бер генә сүздән,
б) баш кисәкләрдән генә,
в) баш һәм иярчен кисәкләрдән,

г) иярчен кисәкләрдән,
д) модаль кисәкләрдән генә
32. Кире хәл эш яки хәлнең ... белдереп килә.
а) киресе булуын,
б) шартын,
в) сәбәбен,
г) максатын,
д) вакытын
33. Ия ... бирелә.
а) баш килештә исем урынында килгән теләсә нинди сүз төркеме белән,
б) билгесез килештәге сүзләр белән,
в) баш килештәге сүз һәм бәйлек белән,
г) иялек килешендәге исемнәр белән,
д) төшем килешендәге сүзләр белән
34. Ияләр ... булалар.
а) гади генә,
б) тезмә генә,
в) гади һәм тезмә,
г) кушма,
д) гади, тезмә, кушма
35. Модальлек ... белдерелә.
а) хикәя,
б) сорау,
в) боерык,
г) тойгылы җөмләләрне барлыкка китерүче чаралар белән,
д) боларның барысы белән дә
36. Бер составлы фигыль җөмләнең баш кисәге ... белән белдерелә.
а) теләсә нинди сүз төркеме,
б) фигыль,
в) фигыльдән башка сүз төркемнәре,
г) исемнәр,
д) рәвешләр
37. Атау җөмләләрнең баш кисәге ... белән белдерелә.
а) фигыль,
б) фигыльдән башка сүз төркемнәре,
в) теләсә нинди сүз төркемнәре,
г) исемнәр,
д) ымлыклар
38. Шарт хәле эш яки хәлнең ... белдерә.
а) киресе булуын,
б) шартын,
в) максатын,
г) рәвешен,
д) сәбәбен
38. Сүзтезмә ...
а) төшенчәне, күренешне гомумиләштереп атый;
б) төгәлләп бирә;
в) гомумиләштерә дә, төгәлли дә;
г) аныклап бирә,
д) яңалык хәбәр итә.

2. Реферат

Тема 3
1. Татар телендә исем сүзтезмәләр.
2. Татар телендә фигыль сүзтезмәләр.
3.Татар телендә сыйфат сүзтезмәләр.
4. Татар телендә рәвеш сүзтезмәләр.
5. Татар телендә сан сүзтезмәләр.
6. Татар телендә алмашлык сүзтезмәләр.
7. Татар телендә ирекле сүзтезмәләр.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

8. Татар телендә тотрыклы сүтезмәләр.
9. Сүтезмәләрдә бәйләүче чаралар.
10. Татар телендә тәгәлләүле мөнәсәбәт.

3. Устный опрос

Темы 2, 5, 7

1. Иярчен кисәкләрне өйрәнү тарихы.
2. Иярчен кисәкләрнең тәгәлләүле һәм аныклаулы бәйләнешләрне өйрәнүдә әһәмияте.
3.Иярчен кисәкләрне төркемләү принциплары.
4.Тәгәлләүле мөнәсәбәткә кергән сүзләрнең иярүчесе буларак аергыч, тәмамлык, хәл, аларның сөйләм оештыруда икенче дәрәҗәдәге рольне уйнаулары.
5. Аергыч һәм аның төп билгеләре.
6.Исем белән бирелгән аергычлар һәм аларның аерылмышка бәйләнү юллары.
7.Сыйфатлар, рәвешләр, саннар, хәбәрлек сүзләр белән бирелгән аергычлар һәм аларның аерылмышка бәйләнү юллары
8. Фигыльләр белән бирелгән аергычлар һәм аларның аерылмышка бәйләнү юллары.
9. Тәмамлык һәм аның үзенчәлекләре, төрләре.
10. Аныклагыч һәм җөмләнең модаль кисәкләре.

Зачет

Вопросы к зачету:

1. Синтаксис һәм аның төп өйрәнү объекты. Җөмләнең төп үзенчәлекләре.
2. Интонация һәм аның сөйләмдәге роле, аның компонентлары.
3. Сүзләр арасында ияртүле бәйләнеш һәм аны белдерүче чаралар.
4. Сүзләр арасында тезүле бәйләнеш һәм аны белдерүче чаралар.
5. Сүтезмә һәм аның төрләре.
6. Фигыль сүтезмәләр һәм аларның төп үзенчәлекләре.
7. Исем сүтезмәләр һәм аларның төп үзенчәлекләре.
8. Сыйфат сүтезмәләр һәм аларның төп үзенчәлекләре.
9. Җөмләнең кисәкләргә традицион бүленеше һәм аның сүзләр бәйләнешен өйрәнүдә тоткан әһәмияте.
10. Ия һәм аның төп билгеләре.
11. Хәбәр һәм аның белдерелүе. Исем хәбәрнең үзенчәлекләре.
12. Фигыль хәбәрләр һәм аның үзенчәлекләре.
13. Ия һәм хәбәрнең үзара бәйләнеше һәм аны белдерүче чаралар.
14. Аергыч һәм аның җөмләдәге урыны, аларның бирелеше һәм ияртүче кисәккә бәйләнү юллары.
15. Тәмамлык һәм аның үзенчәлекләре, төрләре.
16. Вакыт һәм урын хәлләре, аларның бирелеше һәм ияртүче кисәккә бәйләнү юллары.
17. Рәвеш һәм күләм хәлләре.
18. Сәбәп һәм максат хәлләре.
19. Шарт һәм кире хәл үзенчәлекләре.
20. Аныклагычлар һәм аларның төп үзенчәлекләре.
21. Җөмләнең модаль кисәкләре.
22. Җөмләнең тиңдәш кисәкләре.
23. Аерымланган иярчен кисәкләр.
24. Җөмләнең аерымланган кисәкләре янында тыныш билгеләре.
25. Актуаль кисәкләр һәм аларның белдерелү юллары.
26. Җөмләдә сүз тәртибенең роле һәм төрле стильләрдә аны белдерүче факторлар.
27. Гади сөйләмдә сүз тәртибен билгеләүче факторлар. Җөмлә кисәкләренең урыны.
28. Бер составлы фигыль җөмләләр.
29. Атау һәм сүз җөмлә үзенчәлекләре.
30. Тулы һәм ким җөмлә үзенчәлекләре,
31. Әйтү максаты буенча җөмлә төрләре.
32. Өстәлмәләр.
33. Кушма җөмләләр турында гомуми мәгълүмат. Кушма җөмләләрне төркемләү мәсьәләсе.
34. Җөмләнең синтагмаларга бүленеше.

Семестр 7

Текущий контроль

1. Устный опрос

Темы 8, 11

1. Мөстәкыйль булмаган җөмләләр арасындагы бәйләнешне өйрәнү һәм кушма җөмлә.
2. Кушма җөмләләрне өйрәнү тарихы.
3. Кушма җөмләләрне төркемләү принциплары.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

4. Кушма җөмләләрне компонентлар саныннан чыгып төркемләү.
5. Кушма җөмләләрне бәйләнеш төреннән, төзелешеннән чыгып төркемләү.
6. Кушма җөмләләрне мәгънәләреннән (функцияләреннән чыгып) төркемләү.
7. Җөмләләр арасында структур һәм мәгънәви бәйләнеш.
8. Җөмләләр арасында грамматик бәйләнеш һәм аның төрләре.
9.Тезүле бәйләнешне белдерүче чаралар.
10. Ияртүче бәйләнешне белдерүче чаралар: кушымчалар, бәйлек сүзләр, фигыль формасы, бәйлек һәм бәйлек сүзләр, янәшә торып иярү; мөнәсәбәтле сүзләр, теркәгеч һәм теркәгеч сүзләр, күттерү һәм аныклау интонациясе.
11.Бәйләүче чараларның һәркайсына хас төп үзенчәлекләр.
12. Тезмә кушма җөмлә
13. Тезмә кушма җөмләләрне төзелешеннән чыгып төркемләү.
14. Тезмә кушма җөмләләрне оештыруда интонациянең роле.
15.Тезмә кушма җөмләләрне оештыруда катнаша торган теркәгечләр.
16.Тезмә кушма җөмләләрнең мәгънә ягыннан төрләре.
17. Тезмә кушма җөмләдә тыныш билгеләре.
18. Татар телендә максат җөмлә үзенчәлекләре.
19. Татар телендә шарт җөмлә үзенчәлекләре.
20. Татар телендә кире җөмлә үзенчәлекләре.

2. Тестирование

Тема 9

1. Тезмә ияләр - белән белдерелә.
а) тиңдәш кисәкләр,
б) исем һәм бәйлек,
в) бер генә сүз,
г) фразеологик берәмлек, ирекле сүзтезмә, контекстта таркалмый торган сүзтезмәләр,
д) исем һәм кисәкчә

2. Гади сүзтезмә ... тора.
а) бер мөстәкыйль, бер ярдәмлек сүздән,
б) ике мөстәкыйль сүздән,
в) ике тиңдәш кисәктән,
г) бер мөстәкыйль, ике ярдәмлек сүздән,
д) бер мөстәкыйль, өч ярдәмлек сүздән

3. Кушма хәбәр ... белдерелә.
а) бер сүз белән генә,
б) ике, икедән артык сүз белән,
в) тиңдәш кисәкләр белән,
г) кушма сүзләр белән,
д) парлы сүзләр белән

4. Хәлләрнең аерымлануы өчен, түбәндәге шартларның булуы кирәк:
а) ярымхәбәрлек төшенчәсенә ия булу,
б) ияртүчесеннән ераклашкан булу,
в) аерымлану интонациясе белән әйтелү,
г) алда саналганнарның барысы да булу,
д) ярымхәбәрлек төшенчәсенә ия булу һәм аерымлану интонациясе белән әйтелү.

5. Исемнәргә ияреп килгән теләсә кайсы сүз ... була.
а) тәмамлык,
б) ия,
в) аергыч,
г) урын хәле,
д) сәбәп хәле

6. Татар телендә җөмлә кисәкләренең саны:
а) биш,
б) алты,
в) җиде,
г) сигез,
д) тугыз.

7. Кыек тәмамлык ... формасын алган сүзләр белән бирелә.
а) төшем килеше,
б) билгесез килеш,
в) баш килеш,

г) чыгыш килеш,
д) иялек, юнәлеш, чыгыш килешләре
8. Сүзләр арасында төгәлләүле мөнәсәбәт ... арасында була.
а) аныклагыч белән аныкланмыш,
б) ия белән хәбәр,
в) хәбәр белән хәл кисәкләр,
г) ия белән аергыч,
д) аергыч, тәмамлык, хәл кисәкләр һам аларның иярт үчеләре
9. Урын хәле эш яки хәлнең үтәлү ... белдерә.
а) урынын,
б) вакытын,
в) урынын һәм вакытын,
г) сәбәбен,
д) шартын
10. Аныклаулы мөнәсәбәт вакытында
а) иярүче сүз ияртүчедән һәрвакыт алдан килә,
б) иярүче сүз ияртүчедән соң килә,
в) иярүче сүз ияртүчедән алдан да, соң да килә,
г) иярүче сүз ияртүчедән соң килә алмый,
д) иярүче сүз ияртүчедән ерак урнаша.
11. Шарт хәле эш яки хәлнең ... белдерә.
а) киресе булуын,
б) шартын,
в) максатын,
г) рәвешен,
д) сәбәбен
12. Сүзтезмә ...
а) төшенчәне, күренешне гомумиләштереп атый;
б) төгәлләп бирә;
в) гомумиләштерә дә, төгәлли дә;
г) аныклап бирә,
д) яңалык хәбәр итә.
13. Күләм хәле эш яки хәлнең ... белдерә.
а) вакытын,
б) шартын,
в) күләм-дәрәҗәсен,
г) рәвешен,
д) максатын
14. Җөмләгә -
а) модальлек кенә,
б) хәбәрлек кенә,
в) модальлек һәм хәбәрлек хас;
г) хәбәрлек,
д) модальлек һәм хәбәрлек хас түгел.
15. Сүзләрнең кире тәртибе булганда, ... урнаша.
а) ия хәбәрдән алда,
б) аергыч аерылмыштан алда,
в) тәмамлык, хәлләр ияртүчеләреннән алда,
г) аныклагыч аныкланмышыннан соң,
д) ия хәбәрдән, аергыч аерылмыштан, тәмамлык, хәлләр ияртүчеләреннән соң
16. Җөмләдә хәбәрлек ... бирелә.
а) ия белән хәбәрдә, ия яисә хәбәрдә генә,
б) аныклагычларда,
в) тәмамлыкларда,
г) хәлләрдә,
д) модаль кисәкләрдә
17. Гади ия ... белән белдерелә.
а) сүзләр тезмәсе,
б) сүзтезмә,

в) бер генә сүз,
г) фразеологик берәмлек,
д) контекстта таркалмый торган сүзтезмәләр
18. Иректе (синтаксик) сүзтезмәләр -
а) сөйләм процессында кирәк булган да гына ясалалар,
б) телдә әзер көе булалар,
в) кисәкләре арасында мәгънә мөнәсәбәте югалып, бер синтаксик берәмлеккә әйләнгәннәр,
г) кирәк булганда гына ясалалар, әзер килеш тә булалар,
д) бер лексик мәгънә белдерүче сүзләр тезмәсе.
19. Катлаулы сүзтезмә ... тора.
а) ике мөстәкыйль сүздән,
б) ике мөстәкыйль һам бер ярдәмлек сүздән,
в) икедән артык мөстәкыйль сүздән торып, гади сүзтезмәләргә таркалмый,
г) тиңдәш кисәкләрдән,
д) ике мөстәкыйль һам өч ярдәмлек сүздән
20. Иярт үче кисәкнең нинди сүз төркеменнән булуына карап, сүзтезмәләрнең ... төрен күрсәтәләр.
а) алты,
б) җиде,
в) сигез,
г) биш,
д) дүрт
21. Синтетик иярчен сәбәп җөмлә баш җөмләгә ... ярдәмендә бәйләнә.
а) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, ки һәм чөнки теркәгечләре, димәк сүзе, күтәрү паузасы ярдәмендә бәйләнә;
б) бәйлек һәм бәйлек сүзләр, юнәлеш килеш кушымчасы, чыгыш килеш кушымчасы, -гач кушымчасы;
в) бәйлек һәм бәйлек сүзләр, юнәлеш килеш кушымчасы, чыгыш килеш кушымчасы, -гач кушымчасы, ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр;
г) бәйлек һәм бәйлек сүзләр, юнәлеш килеш кушымчасы, чыгыш килеш кушымчасы, -гач кушымчасы, ки һәм чөнки теркәгечләре;
д) бәйлек һәм бәйлек сүзләр, юнәлеш килеш кушымчасы, чыгыш килеш кушымчасы, -гач кушымчасы, димәк сүзе, күтәрү паузасы
22. Аналитик иярчен максат җөмләләр баш җөмләгә ... ярдәмендә бәйләнә.
а) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, өчен бәйлеге, дип бәйлек сүзе;
б) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, өчен бәйлеге;
в) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, дип бәйлек сүзе, өчен бәйлеге, юнәлеш килеш кушымчасы;
г) шуның өчен, моның өчен кебек ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр;
д) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, юнәлеш килеш кушымчасы
23. Синтетик иярчен шарт җөмлә баш җөмләгә ... ярдәмендә бәйләнә.
а) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, сорау кисәкчәсе, икән, исә сүзләре, -сын формасы;
б) -са яки -ганда кушымчалары;
в) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, -са яки -ганда кушымчалары;
г) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, сорау кисәкчәсе, икән, исә сүзләре, -сын формасы, кушымчалар;
д) сорау кисәкчәсе, кушымчалар, ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр
24. Аналитик иярчен кире җөмләләр баш җөмләгә ... ярдәмендә бәйләнә.
а) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр;
б) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, -са/-сә + да/дә;
в) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, -п/-ып/ -еп + та/тә;
г) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, -гач/гәч/кач/кәч + та/тә;
д) карамастан бәйлек сүзе, -у белән, - сын/- сен; -са/-сә + да/дә; -п/-ып/ -еп + та/тә; -гач/гәч/кач/кәч + та/тә
25. Күп иярченле катлаулы кушма җөмләдә, ким дигәндә, ... иярчен җөмлә була.
а) өч,
б) дүрт,
в) биш,
г) алты,
д) ике
26. Аналитик иярчен сәбәп җөмләләр баш җөмләгә ... ярдәмендә бәйләнә.
а) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, ки һәм чөнки теркәгечләре, димәк сүзе, күтәрү паузасы, бәйлек һәм бәйлек сүзләр;
б) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, ки һәм чөнки теркәгечләре, димәк сүзе, күтәрү паузасы, юнәлеш килеш кушымчасы;

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

в) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, ки һәм чөнки теркәгечләре, димәк сүзе, күтәрү паузасы, чыгыш килеш кушымчасы;
г) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, ки һәм чөнки теркәгечләре, димәк сүзе, күтәрү паузасы, -гач кушымчасы;
д) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, ки һәм чөнки теркәгечләре, димәк сүзе, күтәрү паузасы
27. Синтетик иярчен максат җөмлә баш җөмләгә ... ярдәмендә бәйләнә.
а) шуның өчен, моның өчен кебек ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр;
б) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, дип бәйлек сүзе;
в) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, өчен бәйлеге;
г) дип бәйлек сүзе, өчен бәйлеге, юнәлеш килеш кушымчасы;
д) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, дип бәйлек сүзе, өчен бәйлеге, юнәлеш килеш кушымчасы
28. Аналитик иярчен шарт җөмләләр баш җөмләгә ... ярдәмендә бәйләнә.
а) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, -са яки -ганда кушымчалары;
б) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, сорау кисәкчәсе, икән, исә сүзләре, -сын формасы;
в) сорау кисәкчәсе, кушымчалар;
г) икән, исә сүзләре, -са яки -ганда кушымчалары;
д) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр, сорау кисәкчәсе, икән, исә сүзләре, -сын формасы, кушымчалар
29. Синтетик иярчен кире җөмлә баш җөмләгә ... ярдәмендә бәйләнә.
а) карамастан бәйлек сүзе, -у белән, - сын/- сен; -са/-сә + да/дә; -п/-ып/ -еп + та/тә; -гач/гәч/кач/кәч + та/тә;
б) карамастан бәйлек сүзе, -у белән, - сын/- сен; ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр; в) -са/-сә + да/дә; ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр;
г) -п/-ып/ -еп + та/тә; ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр;
д) -гач/гәч/кач/кәч + та/тә, ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр
30. Катлаулы кушма җөмләләр ... булалар.
а) күп тезмәле, иярченле, катнаш;
б) тезмә, күп тезмәле, күп иярченле, катнаш;
в) күп тезмәле, күп иярченле, тезмә, иярченле;
г) күп тезмәле, күп иярченле, катнаш;
д) күп тезмәле, иярченле, катнаш, күп иярченле

3. Реферат

Темы 10, 11
1. Чит сөйләмне традицион өйрәнү.
2.Чит сөйләм турында төшенчә.
3.Чит сөйләм төрләре.
4. Туры сөйләмнең төп үзенчәлекләре.
5. Диалог һәм аның үзенчәлекләре
6. Цитата һәм аның үзенчәлекләре.
7.Туры сөйләмнең автор сөйләменә бәйләнеше.
8. Туры сөйләмнең автор контекстында урыны.
9. Туры сөйләм һәм автор сүзләре арасында синтаксик мөнәсәбәт.
10. Кыек сөйләмнең төп үзенчәлекләре.
11. Кыек сөйләмнең төрләре: аналитик, модаль һәм синтетик кыек сөйләмнәр.
12.Уртак сөйләм һәм текст.
13.Уртак сөйләмнең матур әдәбиятта тоткан урыны.

Экзамен

Вопросы к экзамену:
1. Синтаксис һәм аның төп өйрәнү объекты. Җөмләнең төп үзенчәлекләре.
2. Интонация һәм аның сөйләмдәге роле, аның компонентлары.
3. Сүзләр арасында ияртүле бәйләнеш һәм аны белдерүче чаралар.
4. Сүзләр арасында тезүле бәйләнеш һәм аны белдерүче чаралар.
5. Сүзтезмә һәм аның төрләре.
6. Фигыль сүзтезмәләр һәм аларның төп үзенчәлекләре.
7. Исем сүзтезмәләр һәм аларның төп үзенчәлекләре.
8. Сыйфат сүзтезмәләр һәм аларның төп үзенчәлекләре.
9. Җөмләнең кисәкләргә традицион бүленеше һәм аның сүзләр бәйләнешен өйрәнүдә тоткан әһәмияте.
10. Ия һәм аның төп билгеләре.
11. Хәбәр һәм аның белдерелүе. Исем хәбәрнең үзенчәлекләре.
12. Фигыль хәбәрләр һәм аның үзенчәлекләре.
13. Ия һәм хәбәрнең үзара бәйләнеше һәм аны белдерүче чаралар.
14. Аергыч һәм аның җөмләдәге урыны, аларның бирелеше һәм ияртүче кисәккә бәйләнү юллары.
15. Тәмамлык һәм аның үзенчәлекләре, төрләре.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

16. Вакыт һәм урын хәлләре, аларның бирелеше һәм ияртүче кисәккә бәйләнү юллары.
17. Рәвеш һәм күләм хәлләре.
18. Сәбәп һәм максат хәлләре.
19. Шарт һәм кире хәл үзенчәлекләре.
20. Аныклагычлар һәм аларның төп үзенчәлекләре.
21. Җөмләнең модаль кисәкләре.
22. Җөмләнең тиңдәш кисәкләре.
23. Аерымланган иярчен кисәкләр.
24. Җөмләнең аерымланган кисәкләре янында тыныш билгеләре.
25. Актуаль кисәкләр һәм аларның белдерелү юллары.
26. Җөмләдә сүз тәртибенең роле һәм төрле стильләрдә аны белдерүче факторлар.
27. Гади сөйләмдә сүз тәртибен билгеләүче факторлар. Җөмлә кисәкләренең урыны.
28. Бер составлы фигыль җөмләләр.
29. Атау һәм сүз җөмлә үзенчәлекләре.
30. Тулы һәм ким җөмлә үзенчәлекләре,
31. Әйтү максаты буенча җөмлә төрләре.
32. Өстәлмәләр.
33. Кушма җөмләләр турында гомуми мәгълүмат. Кушма җөмләләрне төркемләү мәсьәләсе.
34. Җөмләнең синтагмаларга бүленеше.
35. Җөмләләр арасында тезүле бәйләнешне белдерүче чаралар.
36. Җөмләләр арасында ияртүле бәйләнешне белдерүче чаралар.
37. Тезмә кушма җөмлә үзенчәлекләре.
38. Иярченле кушма җөмлә үзенчәлекләре.
39. Иярчен ия җөмлә үзенчәлекләре һәм аның баш җөмләгә бәйләнү юллары.
40. Иярчен хәбәр җөмлә үзенчәлекләре һәм аның баш җөмләгә бәйләнү юллары.
41. Иярчен тәмамлык җөмлә үзенчәлекләре һәм аның баш җөмләгә бәйләнү юллары.
42. Иярчен вакыт җөмлә үзенчәлекләре һәм аның баш җөмләгә бәйләнү юлла?ры.
43. Иярчен аергыч җөмлә үзенчәлекләре һәм аның баш җөмләгә бәйләнү юллары.
44. Иярчен рәвеш, иярчен күләм җөмлә үзенчәлекләре һәм аның баш җөмләгә бәйләнү юллары.
45. Иярчен сәбәп һәм иярчен максат җөмлә үзенчәлекләре.
46. Иярчен шарт һәм иярчен кире җөмлә үзенчәлекләре.
47. Иярчен аныклагыч җөмлә үзенчәлекләре.
48. Кереш җөмлә үзенчәлекләре һәм аларның төрләре.
49. Иярченле кушма җөмләләрдә тыныш билгеләре.
50. Катлаулы кушма җөмлә төрләре. Катлаулы җөмләләрдә тыныш билгеләре.
51. Туры сөйләм янында тыныш билгеләре.
52.Туры сөйләм һәм аның төп үзенчәлекләре.
53. Кыек сөйләмнең төрләре һәм төп үзенчәлекләре.
54. Уртак сөйләмнең төп үзенчәлекләре.
55. Текстның үзенчәлекле бер төре буларак тезем.

6.4 Методические материалы, определяющие процедуры оценивания знаний, умений, навыков и (или) опыта деятельности, характеризующих этапы формирования компетенций

В КФУ действует балльно-рейтинговая система оценки знаний обучающихся. Суммарно по дисциплине (модулю) можно получить максимум 100 баллов за семестр, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов.

Для зачёта:

56 баллов и более - "зачтено".

55 баллов и менее - "не зачтено".

Для экзамена:

86 баллов и более - "отлично".

71-85 баллов - "хорошо".

56-70 баллов - "удовлетворительно".

55 баллов и менее - "неудовлетворительно".

Форма контроля	Процедура оценивания знаний, умений, навыков и (или) опыта деятельности, характеризующих этапы формирования компетенций	Этап	Количество баллов
Семестр 6			
Текущий контроль			

Форма контроля	Процедура оценивания знаний, умений, навыков и (или) опыта деятельности, характеризующих этапы формирования компетенций	Этап	Количество баллов
Тестирование	Тестирование проходит в письменной форме или с использованием компьютерных средств. Обучающийся получает определённое количество тестовых заданий. На выполнение выделяется фиксированное время в зависимости от количества заданий. Оценка выставляется в зависимости от процента правильно выполненных заданий.	1	20
Реферат	Обучающиеся самостоятельно пишут работу на заданную тему и сдают преподавателю в письменном виде. В работе производится обзор материала в определённой тематической области либо предлагается собственное решение определённой теоретической или практической проблемы. Оцениваются проработка источников, изложение материала, формулировка выводов, соблюдение требований к структуре и оформлению работы, своевременность выполнения. В случае публичной защиты реферата оцениваются также ораторские способности.	2	10
Устный опрос	Устный опрос проводится на практических занятиях. Обучающиеся выступают с докладами, сообщениями, дополнениями, участвуют в дискуссии, отвечают на вопросы преподавателя. Оценивается уровень домашней подготовки по теме, способность системно и логично излагать материал, анализировать, формулировать собственную позицию, отвечать на дополнительные вопросы.	3	20
Зачет	Зачёт нацелен на комплексную проверку освоения дисциплины. Обучающийся получает вопрос (вопросы) либо задание (задания) и время на подготовку. Зачёт проводится в устной, письменной или компьютерной форме. Оценивается владение материалом, его системное освоение, способность применять нужные знания, навыки и умения при анализе проблемных ситуаций и решении практических заданий.		50
Семестр 7			
Текущий контроль			
Устный опрос	Устный опрос проводится на практических занятиях. Обучающиеся выступают с докладами, сообщениями, дополнениями, участвуют в дискуссии, отвечают на вопросы преподавателя. Оценивается уровень домашней подготовки по теме, способность системно и логично излагать материал, анализировать, формулировать собственную позицию, отвечать на дополнительные вопросы.	1	20
Тестирование	Тестирование проходит в письменной форме или с использованием компьютерных средств. Обучающийся получает определённое количество тестовых заданий. На выполнение выделяется фиксированное время в зависимости от количества заданий. Оценка выставляется в зависимости от процента правильно выполненных заданий.	2	20
Реферат	Обучающиеся самостоятельно пишут работу на заданную тему и сдают преподавателю в письменном виде. В работе производится обзор материала в определённой тематической области либо предлагается собственное решение определённой теоретической или практической проблемы. Оцениваются проработка источников, изложение материала, формулировка выводов, соблюдение требований к структуре и оформлению работы, своевременность выполнения. В случае публичной защиты реферата оцениваются также ораторские способности.	3	10
Экзамен	Экзамен нацелен на комплексную проверку освоения дисциплины. Экзамен проводится в устной или письменной форме по билетам, в которых содержатся вопросы (задания) по всем темам курса. Обучающемуся даётся время на подготовку. Оценивается владение материалом, его системное освоение, способность применять нужные знания, навыки и умения при анализе проблемных ситуаций и решении практических заданий.		50

7. Перечень основной и дополнительной учебной литературы, необходимой для освоения дисциплины (модуля)

7.1 Основная литература:

1. Мөхиярова, Р.Х. XX гасыр ахыры - XXI гасыр башы татар әдәби теле лексикасы. - Казан: Татар.кит.нәшр., 2009. - 183 б.

-19 экз.

2. Ганиев, Ф.Ә. Хәзерге татар әдәби телендә сүзьясалышы. - 3 нче басма. - Казан : Мәгариф, 2009. - 271б. - 410-00.

- 15 экз.

3.Галләмов,Ф.Г. Татар синтаксисыннан очерклар / Ф.Г.Галләмов. - Алабуга : АДПУ нәшр., 2009. - 228б. - 155-00. - 25 экз.

4. Галлямов,Ф.Г. Сочинительные конструкции в татарском языке / Ф.Г.Галлямов. - Елабуга : Изд-во ЕГПУ, 2009. - 176с. - 130-00. - 27 экз.

5. Галләмов,Ф.Г. Татар телендә кабатлаулар / Ф.Г.Галләмов. - Алабуга : АДПУ нәшр., 2009. - 104б. - 65-00. - 25 экз.

6. Абдуллина, Р.С. Хәзерге татар теленең орфографиясе һәм орфоэпиясе : Югары һәм урта махсус уку йортлары студентлары өчен уку әсбабы. - Казан : Мәгариф, 2009. - 239 б. - 145-00;90-74.

- 31 экз.

7. Сибгаева Ф.Р. Татар теле (гомуми мәгълүмат, күнегүләр, контроль тестлар). Югары уку йортлары ҿчен укыту кулланмасы. - Казан: Вестфалика, 2011. - 44 б. - URL: http://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/20306/10_179_001068.pdf

7.2. Дополнительная литература:

1. Сафиуллина, Ф.С. Хәзерге татар әдәби теле : Югары һәм урта уку йортлары өчен д-лек. - Казан : Мәгариф, 2002. - 407б. - 60с. - 100 экз.

2. Сафиуллина, Ф.С. Тел гыйлеменә кереш. : Югары уку йортларының филология факультеты студентлары өчен дәреслек.(Төзәтелгән,тулыландырылган икенче басма). - Казан : ТаРИХ, 2001. - 382б. - 55-00. -150 экз.

3. Николина, Н.А. Филологический анализ текста : Учеб.пособие для студ.высш.учеб.заведений. - М. : Академия, 2008. - 272с. - (Высш.образование). - 330-00.

- 10 экз.

4. Ганиев, Ф.Ә. Хәзерге татар әдәби телендә сүзьясалышы / Ф.Ә.Ганиев. - 2 нче басма. - Казан : Мәгариф, 2006. - 271б. - 116-78.

- 30 экз.

5. Хисамова, Ф.М. Татар теле морфологиясе : Югары уку йортлары өчен д-лек / Ф.М.Хисамова. - Казан : Мәгариф, 2006. - 335б. - 95-00.

- 45 экз.

6. Сәлим, Х. Хәзерге татар әдәби теле : Фонетика һәм лексикология. - Алабуга : АДПИ, 2002. - 58б. - 20с. - 50 экз.

7. Хадиева Г. К Татар теле фонетикасы: лекцияләрнең конспекты.- Казань, 2014. - 71 с. - URI:https://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/21847/10_163_A5kl-000763.pdf?sequence=1&isAllowed=y

8. Перечень ресурсов информационно-телекоммуникационной сети "Интернет", необходимых для освоения дисциплины (модуля)

Библиотека учебной и научной литературы - http://sbiblio.com/biblio

Обобщение изученного в разделе "Словообразование" - http://ru.science.wikia.com/wiki/

Сборник правил по татарскому языку - http://book.tr200.net/v.php?id=2508863

9. Методические указания для обучающихся по освоению дисциплины (модуля)

Вид работ	Методические рекомендации
лекции	Лекция является главным звеном дидактического цикла обучения. Ее цель - формирование ориентировочной основы для последующего усвоения студентами учебного материала. На лекциях студентам необходимо осмысленно воспринимать материал, делать краткие записи, задавать вопросы в случае непонимания отдельных положения, т.е. работать в интерактивном режиме с лектором.
практические занятия	Для подготовки к практическим занятиям необходимо рассмотреть контрольные вопросы и разобрать задания, обратиться к рекомендуемой учебной литературе; необходимо стремиться не к заучиванию материала лекции или учебника, а к его осмыслению, попытке связать изучаемый материал со знаниями из области литературоведения и лингвистики, истории языка и литературы и др.
самостоятельная работа	Самостоятельная работа студентов по курсу направлена на закрепление и углубление знаний, полученных на лекционных и семинарских занятиях, а также на развитие у студентов творческих навыков, инициативы, умения организовывать свое время. При выполнении плана самостоятельной работы студенту необходимо не только прочитать теоретический материал в учебниках и учебных пособиях, указанных в библиографических списках, но и планомерно развивать оперативную память, совершенствовать умения работать со справочными материалами, включая электронные источники.

Вид работ	Методические рекомендации
тестирование	Тестирование проходит в письменной форме или с использованием компьютерных средств. Обучающийся получает определённое количество тестовых заданий. На выполнение выделяется фиксированное время в зависимости от количества заданий. Оценка выставляется в зависимости от процента правильно выполненных заданий.
реферат	Обучающиеся самостоятельно пишут работу на заданную тему и сдают преподавателю в письменном виде. В работе производится обзор материала в определённой тематической области либо предлагается собственное решение определённой теоретической или практической проблемы. Оцениваются проработка источников, изложение материала, формулировка выводов, соблюдение требований к структуре и оформлению работы, своевременность выполнения. В случае публичной защиты реферата оцениваются также ораторские способности.
устный опрос	Устный опрос проводится на практических занятиях. Обучающиеся выступают с докладами, сообщениями, дополнениями, участвуют в дискуссии, отвечают на вопросы преподавателя. Оценивается уровень домашней подготовки по теме, способность системно и логично излагать материал, анализировать, формулировать собственную позицию, отвечать на дополнительные вопросы.
зачет	При подготовке к зачету необходимо рассмотреть контрольные вопросы и разобрать задания, обратиться к рекомендуемой учебной литературе. На лекциях необходимо осмысленно воспринимать материал, делать краткие записи, задавать вопросы в случае непонимания отдельных положения, т.е. работать в интерактивном режиме с лектором.При подготовке к практическим занятиям необходимо стремиться не к заучиванию материала лекции или учебника, а к его осмыслению, попытке связать изучаемый материал со знаниями из области литературоведения и лингвистики, истории языка и литературы и др. Подготовка к зачету должна осуществляться на основе лекционного материала, материала практических занятий с обязательным обращением к основным учебникам по курсу.
экзамен	Подготовка к экзамену должна осуществляться на основе лекционного материала, материала практических занятий с обязательным обращением к основным учебникам по курсу. Необходимо рассмотреть контрольные вопросы и разобрать задания, обратиться к рекомендуемой учебной литературе. На лекциях необходимо осмысленно воспринимать материал, делать краткие записи, задавать вопросы в случае непонимания отдельных положения, т.е. работать в интерактивном режиме с лектором, необходимо стремиться не к заучиванию материала лекции или учебника, а к его осмыслению, попытке связать изучаемый материал со знаниями из области литературоведения и лингвистики, истории языка и литературы и др.

10. Перечень информационных технологий, используемых при осуществлении образовательного процесса по дисциплине (модулю), включая перечень программного обеспечения и информационных справочных систем (при необходимости)

Освоение дисциплины "Синтаксис" предполагает использование следующего программного обеспечения и информационно-справочных систем:

Операционная система Microsoft Windows Professional 7 Russian

Пакет офисного программного обеспечения Microsoft Office 2010 Professional Plus Russian

Браузер Google Chrome

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе Издательства "Лань" , доступ к которой предоставлен обучающимся. ЭБС Издательства "Лань" включает в себя электронные версии книг издательства "Лань" и других ведущих издательств учебной литературы, а также электронные версии периодических изданий по естественным, техническим и гуманитарным наукам. ЭБС Издательства "Лань" обеспечивает доступ к научной, учебной литературе и научным периодическим изданиям по максимальному количеству профильных направлений с соблюдением всех авторских и смежных прав.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "Консультант студента", доступ к которой предоставлен обучающимся. Многопрофильный образовательный ресурс "Консультант студента" является электронной библиотечной системой (ЭБС), предоставляющей доступ через сеть Интернет к учебной литературе и дополнительным материалам, приобретенным на основании прямых договоров с правообладателями. Полностью соответствует требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего образования к комплектованию библиотек, в том числе электронных, в части формирования фондов основной и дополнительной литературы.

11. Описание материально-технической базы, необходимой для осуществления образовательного процесса по дисциплине (модулю)

Освоение дисциплины "Синтаксис" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Мультимедийная аудитория, вместимостью более 60 человек. Мультимедийная аудитория состоит из интегрированных инженерных систем с единой системой управления, оснащенная современными средствами воспроизведения и визуализации любой видео и аудио информации, получения и передачи электронных документов. Типовая комплектация мультимедийной аудитории состоит из: мультимедийного проектора, автоматизированного проекционного экрана, акустической системы, а также интерактивной трибуны преподавателя, включающей тач-скрин монитор с диагональю не менее 22 дюймов, персональный компьютер (с техническими характеристиками не ниже Intel Core i3-2100, DDR3 4096Mb, 500Gb), конференц-микрофон, беспроводной микрофон, блок управления оборудованием, интерфейсы подключения: USB,audio, HDMI. Интерактивная трибуна преподавателя является ключевым элементом управления, объединяющим все устройства в единую систему, и служит полноценным рабочим местом преподавателя. Преподаватель имеет возможность легко управлять всей системой, не отходя от трибуны, что позволяет проводить лекции, практические занятия, презентации, вебинары, конференции и другие виды аудиторной нагрузки обучающихся в удобной и доступной для них форме с применением современных интерактивных средств обучения, в том числе с использованием в процессе обучения всех корпоративных ресурсов. Мультимедийная аудитория также оснащена широкополосным доступом в сеть интернет. Компьютерное оборудованием имеет соответствующее лицензионное программное обеспечение.

12. Средства адаптации преподавания дисциплины к потребностям обучающихся инвалидов и лиц с ограниченными возможностями здоровья

При необходимости в образовательном процессе применяются следующие методы и технологии, облегчающие восприятие информации обучающимися инвалидами и лицами с ограниченными возможностями здоровья:

- создание текстовой версии любого нетекстового контента для его возможного преобразования в альтернативные формы, удобные для различных пользователей;

- создание контента, который можно представить в различных видах без потери данных или структуры, предусмотреть возможность масштабирования текста и изображений без потери качества, предусмотреть доступность управления контентом с клавиатуры;

- создание возможностей для обучающихся воспринимать одну и ту же информацию из разных источников - например, так, чтобы лица с нарушениями слуха получали информацию визуально, с нарушениями зрения - аудиально;

- применение программных средств, обеспечивающих возможность освоения навыков и умений, формируемых дисциплиной, за счёт альтернативных способов, в том числе виртуальных лабораторий и симуляционных технологий;

- применение дистанционных образовательных технологий для передачи информации, организации различных форм интерактивной контактной работы обучающегося с преподавателем, в том числе вебинаров, которые могут быть использованы для проведения виртуальных лекций с возможностью взаимодействия всех участников дистанционного обучения, проведения семинаров, выступления с докладами и защиты выполненных работ, проведения тренингов, организации коллективной работы;

- применение дистанционных образовательных технологий для организации форм текущего и промежуточного контроля;

- увеличение продолжительности сдачи обучающимся инвалидом или лицом с ограниченными возможностями здоровья форм промежуточной аттестации по отношению к установленной продолжительности их сдачи:

- продолжительности сдачи зачёта или экзамена, проводимого в письменной форме, - не более чем на 90 минут;

- продолжительности подготовки обучающегося к ответу на зачёте или экзамене, проводимом в устной форме, - не более чем на 20 минут;

- продолжительности выступления обучающегося при защите курсовой работы - не более чем на 15 минут.

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВО и учебным планом по направлению 44.03.05 "Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)" и профилю подготовки Родной язык и литература, дошкольное образование .

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ